

A 1686/presidiet

Käsittelijä Puheenjohtajisto

Puheenjohtajiston mietintö, joka koskee
jäsen ehdotusta kaikkien päättyneiden pohjoismaisten hankkeiden arvioinnista

Ehdotus

Puheenjohtajisto ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto ei jatka jäsen ehdotuksen A 1686/presidiet käsittelyä.

Taustaa

Konservatiivinen ryhmä on ehdottanut, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että kaikista päättyneistä hankkeista ja niiden tuloksista laaditaan perusteellinen arviointi.

että hankkeen aikaista valvontaa parannetaan niin, että keskitytään seuraamaan suunniteltua budjettia ja toivottujen tulosten saavuttamista.

että veronmaksajien varoja käytetään järkevästi ja että kaikkien uusien pohjoismaisten hankkeiden ohjaavana periaatteena tulee olla pohjoismainen hyöty.

Tanskan valtiontilitarkastajat kehottivat Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2013 tilinpäätöstä koskevassa tarkastuskertomuksessaan tekemään rakennemuutoksia ministerineuvoston hankehallintoon.

Tanskalainen COWI sai joulukuussa 2014 valmiiksi Pohjoismaiden ministerineuvoston hanke-toimintaa koskevan raportin, jonka laatimisen se oli saanut tehtäväkseen Pohjoismaiden neuvoston tarkastuskomitealta. Raportissa todetaan, että 23 yksittäisen hankkeen valmiita raportteja oli usein mahdotonta löytää ja että käsitteen ”pohjoismainen hyöty” käytännön määritelmän puute vaikeutti monissa tapauksissa sen dokumentointia, oliko hankkeissa saavutettu pohjoismaista hyötyä. Lisäksi hankkeiden näkyvyys ja saatavuus suuren yleisön kannalta olivat puutteellisia, ja hankkeiden poliittisen seurannan dokumentointi oli yleisesti olematonta.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja kirjoitti tammikuussa 2015 Pohjoismaiden neuvoston pääsihteerille ja kiinnitti huomiota COWIn raporttiin sekä kertoi komitean toivovan, että raportti voisi toimia inspiraation lähteenä.

Pääsihteeri vastasi maaliskuussa 2015 ja totesi muun muassa, että yhteistyöministerit olivat kesäkuussa 2014 hyväksyneet uudistuspaketin, johon sisältyi muun muassa päätös hanke- ja ohjelmatoiminnan vahvistamisesta Pohjoismaiden ministerineuvostossa. Sitä koskeva työ oli määrä aloittaa vuonna 2015, ja työssä oli tarkoitus keskittyä muun muassa muutamiin laajoihin yhtenäisiin hankkeisiin ja ohjelmiin, julkiseen hankeportaaliin, käynnistämistä koskeviin ohjeisiin sekä hankkeiden toteuttamiseen, päättämiseen ja arviointiin.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja vastasi pääsihteerille huhtikuussa 2016 ja pyysi tietoja pääsihteerin maaliskuun 2015 kirjeessään mainitseman työn tilanteesta.

Pääsihteeri vastasi toukokuussa 2016. Kirjeestä kävi ilmi, että kaikkien vuoden 2015 hankkeiden ja ohjelmien läpikäynnin tuloksena hankkeiden määrä oli vähentynyt 1079:stä 705:een. Mitä tulee hanketoiminnan ohjaukseen, sitä koskevan vuonna 2015 toteutetun laajan analyysin tulisi johtaa konkreettisiin toimenpiteisiin vuonna 2016 ja osittain vuonna 2017.

Näillä toimenpiteillä olisi muun muassa tarkoitus kohdistaa huomio hankkeiden ja ohjelmien lisääntyvään delegointiin ulkopuolisille hallintoelimille ja ohjelmamallin työstämiseen.

Tämän lisäksi muun muassa digitaalinen hankejärjestelmä/-portaali kattaisi koko työprosessin hankkeiden ja ohjelmien osalta ja sisältäisi myös hankkeiden ja ohjelmien hallinnolliset sekä sisältöön ja näkyvyyteen liittyvät tulokset.

Osana jäsenehdotuksen käsittelyä Pohjoismaiden neuvoston presidentti lähetti 22. helmikuuta kirjeen Pohjoismaiden ministerineuvostolle ja pyysi tilannetietoja niiden toimien toteuttamisesta, joita Pohjoismaiden ministerineuvosto kuvasi kirjeessään Pohjoismaiden neuvoston tarkastuskomitealle 2. toukokuuta 2016.

Presidentti esitti kysymyksiä koskien delegointia, ohjelmamallia, arviointia ja digitaalista hankejärjestelmää/-portaalia.

Pohjoismaiden ministerineuvosto vastasi 15. maaliskuuta 2017. Kirjeessä selvitetään pohjoismaisten ohjelmien ja hankkeiden arviointia. Kirjeessä kerrottiin, että Pohjoismaiden ministerineuvoston hanke- ja ohjelmatoiminnasta on kirjattu ministerineuvoston säännöstöön ja hallintoon, että hankkeet ja ohjelmat on arvioitava niiden päätyttyä ottaen huomioon tavoitteiden ja tulosten yhteys sekä resurssien käyttö.

Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristö antoi arvioinnista yksityiskohtaisemman selvityksen puheenjohtajiston kokouksessa 3. huhtikuuta.

Selvitys sisälsi muun muassa seuraavat kohdat ohjelmien ja hankkeiden arvioinnista:

”Yhteistyöohjelmat ja vastaavat: Suuret strategiset panostukset, jollaisia ovat esimerkiksi Vihreä kasvu -pääministerialoite ja Kestävä pohjoismainen hyvinvointi -ohjelma, arvioidaan aina niiden päätyttyä. Vakiintuneen käytännön mukaan nämä arvioinnit viedään sekä virkamieskomitea- että ministeritasolle. Lisäksi tavanomaisen käytännön mukaan arviointien tekeminen on osa uusien sektorikohtaisten strategioiden ja ohjelmien laatimista.

Laitokset: Vuosiraportti on saavutettujen tulosten välityskanava, jonka avulla raportoidaan ohjauskirjeen asettamien vaatimusten saavuttamisesta. Vuoropuhelu laitosten toiminnasta ja tavoitteiden saavuttamisesta on keskeinen osa ohjausmallia.

Ohjelmankaltaiset toiminnot: Jatkuvasti käynnissä olevien tai pitkäaikaisten suurten ja keskeisten panostusten arvioinnit, esimerkkinä Nordplus.

Hankkeet: Kaikki Pohjoismaiden ministerineuvoston hanketoiminta arvioidaan ja arvioita käytetään aktiivisesti sellaisen uuden politiikan luomiseen, mistä kokemukset ovat hyvät.”

Puheenjohtajiston näkemykset

Puheenjohtajisto merkitsee tiedoksi Pohjoismaiden ministerineuvoston Pohjoismaiden neuvostolle lähettämässä kirjeessä olevat tiedot sekä esityksen, jonka Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristö järjesti puheenjohtajiston kokoukseen.

Puheenjohtajisto katsoo saamansa tiedon vastaavan tyydyttävästi jäsenehdotuksen tavoitteisiin.

Puheenjohtajisto toteaa lopuksi, että Pohjoismaiden ministerineuvosto on informoinut puheenjohtajistoa tyydyttävästi siitä, että hankkeiden, ohjelmien ja strategisten panostusten arviointi toimii tyydyttävästi. Jatkuva hankevalvonta on kehittynyt ministerineuvoston hankeportaalin tarkistuksen ja päivityksen myötä.

Silverskärissä, Ahvenanmaalla 27. kesäkuuta 2017

Bertel Haarder (V)

Britt Lundberg (ÅC)

Erkki Tuomioja (sd.)

Henrik Dam Kristensen (S)

Juho Eerola (ps.)

Oddný G. Harðardóttir (A)

Phia Andersson (S)

Rigmor Andersen Eide (KrF)

Sigurður Ingi Jóhannsson (F)

Sonja Mandt (A)

Steingrímur J. Sigfússon (VG)

Varauma

Konservatiivinen ryhmä esittää mietintöön varauman ja ilmoittaa tukevansa alkuperäistä ehdotusta sillä täsmennyksellä, että se osoitetaan Pohjoismaiden ministerineuvostolle:

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että kaikista päättyneistä hankkeista ja niiden tuloksista laaditaan perusteellinen arviointi.

että hankkeenaikaista valvontaa parannetaan niin, että keskitytään seuraamaan suunniteltua budjettia ja toivottujen tulosten saavuttamista.

että veronmaksajien varoja käytetään järkevästi ja että kaikkien uusien pohjoismaisten hankkeiden ohjaavana periaatteena tulee olla pohjoismaainen hyöty.

Silveskärissä, Ahvenanmaalla 27. kesäkuuta 2017

Michael Tetzschner (H)

Wille Rydman (kok.)